

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
*IV Міжвузівської студентської
наукової конференції***

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	7
Катречко А. В. КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА: ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	7
Кривенцова В. Г. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	11
Сидоренко М. О. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	15
Біловус Р. В. АКТУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИК ОЦІНКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	17
Ільченко А. Р. ІТ-СТАРТАПИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	23
Крилова К. І. КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	28
Репецька Ю. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНИ	32
Міжерицький В. А. ОСОБЛИВОСТІ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	36
Єрмоленко К.-А. В. ВПЛИВ ВИРОБНИЦТВА НА ЕКОЛОГІЮ КРАЇНИ	40
Борисенко В. О. ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ І БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	44
Ріпчанська К. Р. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ СКЛАДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ	47
Таран О. Г. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ	51
Чупир Ю. В. ЗОВНІШНЯ МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	55
Деркач В. В. АНАЛІЗ ПРИЧИН ТА СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ	58

Ільченко Анастасія Русланівна
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
факультет іноземної філології, 2 курс, 25 група
Науковий керівник - к.е.н., доцент кафедри
економічної теорії Зеленько О.О.

ІТ-СТАРТАПИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Застосування креативних підходів до виробництва нових товарів і послуг – необхідна умова розвитку будь-якої економіки, підвищення її конкурентоспроможності. Нові ідеї, генерування яких потребує нестандартності мислення, у сучасних умовах стають підґрунтям для виходу на масштабовану бізнес-модель економічного зростання. У такому контексті широкого поширення у ЗМІ та громадськості набуло поняття «стартап», яке асоціюється з радикально новими трендовими продуктами й технологіями, що створені винахідниками та інженерами-новаторами. З огляду на повсякчасне зростання ролі стартапів у розвитку високотехнологічних галузей, формуванні нових ринкових ніш і навіть цілих ринків у промислово розвинених країнах, актуальним є дослідження їхнього розвитку та функціонування в одній зі швидкозростаючих галузей української економіки – сфері інформаційних технологій.

Стартап часто розглядається як бізнес-ідея цікавого комерційного проекту, що належить невеликій команді однодумців-винахідників, які потребують фінансування. [6] Однак більш уживаним є таке трактування стартапу: «нещодавно створена організація, засновники якої прагнуть утілити в життя кардинально нові рішення, які зазвичай випереджають час». [7] Дохід таких компаній не перетинає межі у \$20 млн, вони рідко мають більше 80 співробітників, працюють на ринку менше трьох років, а в майбутньому планують вихід на світовий ринок. [13]

Фокусуючись на інноваціях, що здатні докорінно змінити звичний спосіб життя, стартапи сприяють технологічному розвитку. Вони, навіть сильніше за

великі компанії, стимулюють науково-технічний прогрес, адже останні схильні до інвестування переважно у вже існуючі технології. Завдяки відсутності багаторівневої бюрократії, у межах стартапу виявляється можливим втілювати ідеї майже миттєво, а високі ставки мотивують працівників робити все, що тільки можна, для досягнення бажаних результатів. Трансформуючи ринок, стартапи формують нові його сегменти, оскільки часто пропонують споживачам унікальний продукт. Таким чином, попит на їхню продукцію часто перевищує попит на товари вже відомих серед покупців компаній, що сприяє розвитку конкуренції та інтенсифікації економічного розвитку.

Згідно з дослідженням «Bryan and Nick Swisher of IDEA Center», саме малі фірми типу стартапів роблять непропорційні до їх розмірів внески в зростання продуктивності та збільшення обсягів виробництва. [11; 12] Зокрема, ІТ-стартапи дозволяють нарощувати обсяги надання послуг як для внутрішнього ринку, так і для високотехнологічного експорту.

Поява та розвиток стартапів стимулюють зниження рівня безробіття, зокрема циклічного, у країні. Професіонали та молоді спеціалісти, навіть студенти до завершення навчання у ВНЗ, мають можливість отримати роботу, яка передбачає непогані кар'єрні перспективи. Отже, стартапи в певній мірі усувають бюрократичні перешкоди для розвитку молоді, підприємців, інвесторів.

Стартапи, також, роблять вагомий внесок у створення позитивного іміджу України в міжнародному товаристві та покращення потенціалу ІТ-галузі. Уже сьогодні вітчизняні ІТ-компанії активно зміцнюють свої позиції в найбільш перспективних технологічних напрямках (Data Science, AR/VR, машинне навчання, штучний інтелект та ін.) і можуть похвалитися великою кількістю успішно реалізованих кейсів. Одним із найбільш відомих є створений трьома українцями стартап «Grammarly», який у жовтні 2019 року був оцінений у понад 1 млрд дол. США, і вже є відомим на весь світ. Нині цей онлайн-сервіс працює на основі штучного інтелекту і здатен аналізувати складні аспекти мови та спілкування. Щоденно кількість користувачів досягає 20 млн, ще 2 тис.

компаній є корпоративними клієнтами. Крім того, за останні 2 роки у стартап було інвестовано \$200 млн, що свідчить про надзвичайну ефективність бізнес-моделі та впроваджених засновниками «Grammarly» технологій. [8]

Серед перспективних українських стартапів окремої уваги заслуговує «Carbominer», у межах якого було розроблено технологію збору вуглекислого газу напряму з атмосфери. «Carbominer» уже має невеликий робочий лабораторний прототип, що переміг у національному фіналі «зелених» ідей. Навесні 2020 року планується випробування новоствореної технології на тепличному комплексі за рахунок попередньо залучених інвестицій. [5]

Не можна також не згадати український стартап «GitLab» – середовище для створення і продакт-менеджменту ІТ-проектів, – в який було інвестовано \$268 млн. Станом на кінець 2019 р. компанію оцінюють у \$2,7 млрд, а кількість корпоративних клієнтів наближається до 10 тис., серед яких «Ticketmaster», «Delta Air Lines», «Charter Communication» та ін. [9]

Перспективним у напрямі інтенсифікації темпів науково-технічного прогресу в Україні на тлі четвертої технологічної революції є стартап під назвою «Ring Ukraine», в який уже інвестували «Qualcomm Ventures», «Virgin Group» та «Amazon Alexa Fund». Останній, до речі, придбав компанію за \$1 млрд. долл. США. Загальний обсяг залучених інвестицій на 2018 р. перевищив \$200 млн. Завдяки одній із розроблених засновниками стартапу технологій – «Ring Spotlight Cams» – можна знайти людину з точністю 98%, навіть якщо є фото лише зі спини. На відміну від існуючих систем відеобезпеки, ця технологія стирає обличчя в кадрі, аналізуючи для ідентифікації 2000 інших параметрів. Перспективність розробок «Ring Ukraine» підтверджується тим, що, по-перше, нині технологія розпізнавання обличчя опинилася під загрозою в розвинених країнах через ризики для персональної безпеки і персональних даних громадян, а по-друге, у розвиток ринку технологій відеоспостереження в останні роки інвестуються колосальні гроші. [10]

Швидкий розвиток вітчизняної ІТ-галузі виявив численні перепони, з якими стикаються українські винахідники. Зокрема, стартапи не мають чіткого

юридичного трактування. [1-4] З метою покращення ситуації державі необхідно уніфікувати численні нормативні акти для створення чітких законодавчих норм, щоб інтегратори ідей та інвестори мали змогу більш швидко і просто орієнтуватися в юридичних аспектах заснування та розвитку стартапів, а також їхнього формування в якості окремої одиниці інтелектуального бізнесу.

Проблемою є брак фінансування ІТ-галузі, що змушує переважну кількість компаній працювати з іноземними замовниками. Як наслідок, внутрішній ринок інформаційних технологій залишається майже нерозвиненим з відповідними наслідками для розвитку національної економіки. Враховуючи зазначене, необхідно створювати інфраструктуру підтримки стартапів, яка передбачатиме, зокрема, систему надання грантів як з боку держави так і з боку приватного капіталу. Наявність такої інфраструктури дозволить збільшити потенціал вітчизняної ІТ-галузі та спрямувати його на розвиток національної економіки.

Таким чином, можна стверджувати, що поява і розвиток вітчизняних стартапів має помітний вплив на розвиток 4-ї технологічної революції в світовій економіці, їх розвиток може забезпечити трансформацію новостворених бізнес-структур як в окремі функціональні економічні одиниці, так і у вузькоспрямовані галузі національної економіки. Однак для ефективної інтеграції ІТ-стартапів у процес розвитку економіки України необхідно розв'язати низку системних проблем нашої країни: забезпечити встановлену юридичну та законодавчу підтримку діяльності стартапів та інвестування в їх розвиток, збільшити обсяги фінансування сектору інформаційних технологій в національній економіці.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» : за станом на 18 вер. 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – 357 с. 2. Закон України «Про інноваційну діяльність» : за станом на 04 лип. 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – 266 с. 3. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» : за станом на 15 груд. 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – 32 с. 4. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» : за станом на 15 груд. 1993 р. // Відомості

Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – 36 с. 5. Как зарабатывать на воздухе : история украинского стартапа Carbominer [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2019/11/11/653413/>

6. Корнух О. В. Стартап як прогресивна форма інноваційного підприємництва / О. В. Корнух, Л. В. Маханько // Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – № 23. – С. 26–30. 7. Кулинич О. О. Проблеми визначення доцільності інвестування стартапів для розвитку ІТ-сектору України / О. О. Кулинич // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць; за ред. : М. І. Зверькова. – Одеса : Одеський національний економічний університет, 2015. – Вип. 3. – № 58. – С. 285–291. 8. Мільярд доларів за стартап з Києва : як Grammarly стає «єдинорогом» і чому він не продається [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/01/13/655674/>

9. Украинский стартап GitLab привлек \$268 млн. Оценка – \$2,7 млрд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ain.ua/2019/09/17/gitlab-privlek-268-mln/>

10. Amazon купил Ring за \$1 млрд : чем занимается стартап и как устроен его украинский офис [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ain.ua/2018/02/28/chtotakoe-ring/>

11. Ritchie, B. & Swisher, N. The Big Small : Startups, the Engine of Innovation [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ideacenter.nd.edu/news-events/news/the-big-small-startups-the-engine-of-innovation>

12. Ritchie, B. & Swisher, N. The Big Small : The Economic Benefits of Startups [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ideacenter.nd.edu/news-events/news/the-big-small-the-economic-benefits-of-startups/>

13. What Is A Startup? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forbes.com/sites/natalierobehmed/2013/12/16/what-is-a-startup/#4ec20cf74c63>